

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного управління, адміністрування та права**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи**

А.М. Мартиненко
А.М. Мартиненко

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО»

підготовки бакалавра

спеціальності 076 ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ

**Полтава
2024 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємницьке право» для здобувачів спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Економіка бізнесу», 2024 року.

Розробник: Глібо С.В., доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права, к.ю.н., доцент

Погоджено

Гарант освітньої програми

 (О.В. Хадарцев)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «22» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права (І.О. Кульчій)
«22» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією ННІ ФЕУП

Протокол від «28» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії ННІ ФЕУП (Є.А. Карпенко)
«28» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		форма навчання		
		денна	заочна	дистанційна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Обов’язкова		
Загальна кількість годин – 90				
Модулів – 1	Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля	Рік підготовки:		
Змістових модулів – 1		2-й	2-й	2-й
		Семестр		
		4-й	4-й	4-й
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти бакалавр	Лекції		
		18 год.	6 год.	0 год.
		Практичні, семінарські		
		18 год.	4 год.	0 год.
		Лабораторні		
		0 год.	0 год.	0 год.
		Самостійна робота		
		54 год.	80 год.	90 год
		Індивідуальна робота		
Не передбачено				
Вид контролю: диференційований залік				

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36/54

для заочної форми навчання – 10/80

для дистанційної форми навчання – 0/90

2. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Підприємницьке право» є формування у здобувачів системи теоретичних знань й практичних умінь про категорії, поняття, механізми забезпечення функціонування, розвитку та регулювання господарських правовідносин в Україні; засвоєння основ правового регулювання економіки; з'ясування засад юридичного забезпечення підприємницької діяльності.

Завданнями вивчення дисципліни «Підприємницьке право» є професійна підготовка студентів у галузі підприємницького права. У процесі вивчення дисципліни здобувачі засвоюють відомості про основні принципи та правові інститути підприємницького права, а також правового регулювання відносин, що складаються у ринковій економіці між уповноваженою і зобов'язальною особами; набувають вміння порівнювати норми господарського та підприємницького права для подальшого чіткого розуміння їх відмінностей і застосування їх на практиці.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля здобувачі повинні опанувати наступні загальноосвітні компетентності:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сфері підприємницької, торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК2 Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК10 Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК11 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК2 Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур.

СК3 Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин

СК6 Здатність здійснювати діяльність з дотримання вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі.

СК8 Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій і торговельній діяльності.

СК10 Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва та торгівлі з урахуванням ризиків.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни «Підприємницьке право» є навчальна дисципліна: «Економіка підприємства».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмними результатами навчання згідно освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля є наступні:

ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.

ПРН8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких та торговельних структур.

ПРН9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

ПРН10. Діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур.

ПРН16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.

ПРН17. Вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

ПРН21. Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброчесності в підприємницькій та торговельній діяльності.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.

74-81	C	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній, Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64-73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60-63	E	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є допустимим у всіх складових навчальної дисципліни мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.

0-34	Ф	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.
------	---	--	---	---

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути: диференційований залік; усне опитування; тестування; поточна контрольна робота; виконання практичних завдань; виконання завдань самостійної роботи та інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ПРАВОВІ НОРМИ ТА ІНСТИТУТИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПРАВА В УКРАЇНІ.

Тема 1. Поняття, система та норми підприємницького права.

Поняття, предмет та ознаки підприємницького права. Функції підприємницького права. Метод та система підприємницького права. Складові системи підприємницького права. Інститути підприємницького права. Норми підприємницького права.

Тема 2. Джерела підприємницького права.

Система джерел підприємницького права. Конституція України та кодекси України як джерела підприємницького права. Міжнародні договори та правові звичаї – важливі джерела підприємницького права України. Закони України та підзаконні нормативно-правові акти як джерела підприємницького права. Джерела регулювання підприємницьких відносин, що не входять до системи підприємницького законодавства.

Практичне заняття № 1

Тема 3. Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності.

Правовий статус фізичної особи у сфері підприємництва. Законодавчі обмеження права фізичної особи на зайняття підприємництвом. Поняття, ознаки та види підприємств за законодавством України. Порядок створення підприємств. Види та зміст установчих документів підприємств. Організаційна структура підприємства. Правовий статус окремих видів підприємств – суб'єктів підприємницької діяльності: державне унітарне підприємство; комунальне унітарне підприємство; підприємства колективної власності; підприємства приватної власності. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України. Порядок створення та функціонування господарських товариств різних видів. Особливості змісту установчих документів господарських товариств. Організаційно-правові форми об'єднань підприємств.

Практичне заняття № 2

Практичне заняття № 3

Тема 4. Легітимація та припинення діяльності суб'єктів підприємництва.

Поняття та стадії легітимації суб'єкта підприємницької діяльності. Правове значення і зміст державної реєстрації суб'єктів підприємництва. Ліцензування підприємницької діяльності. Дозвільні процедури у сфері підприємництва. Порядок створення суб'єктів підприємницької діяльності. Порядок державної реєстрації фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності. Порядок реєстрації юридичних осіб. Взяття на облік суб'єктів підприємницької діяльності в державних органах та установах. Порядок внесення змін до установчих

документів юридичних осіб. Державна реєстрація змін до відомостей про фізичну особу - підприємця. Поняття та види припинення суб'єктів підприємництва. Порядок ліквідації та реорганізації суб'єктів підприємництва. Порядок ліквідації фізичної особи – підприємця.

Практичне заняття № 4

Тема 5. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.

Поняття та види майна у підприємницькій діяльності. Джерела та способи формування майна суб'єктів підприємницької діяльності. Використання природних ресурсів у підприємницькій діяльності. Використання у підприємницькій діяльності прав інтелектуальної власності. Цінні папери у підприємницькій діяльності. Корпоративні права суб'єктів підприємництва. Інтелектуальна власність в підприємницькій діяльності. Джерела формування майна господарюючих суб'єктів. Правовий режим майна суб'єктів господарювання. Особливості правового режиму державного майна у сфері господарювання.

Тема 6. Господарські договори у підприємницькій діяльності.

Поняття господарського зобов'язання та господарського договору. Ознаки господарських договорів та види договорів у сфері підприємницької діяльності. Загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання. Істотні умови господарського договору. Зміст та форма господарських договорів. Порядок укладання, зміни та розірвання господарських договорів. Особливості укладання попередніх договорів. Особливості укладання господарських договорів за державним замовленням. Особливості укладання господарських договорів на біржах, ярмарках та публічних торгах. Порядок зміни та розірвання господарських договорів.

Практичне заняття № 5

Тема 7. Відповідальність за правопорушення у сфері підприємництва.

Поняття, види та форми юридичної відповідальності в підприємницькому праві. Договірна відповідальність, відшкодування збитків. Підстави звільнення від відповідальності в договірних правовідносинах. Господарсько-правова відповідальність у сфері підприємницької діяльності. Адміністративна відповідальність у сфері підприємницької діяльності. Кримінальна відповідальність у сфері підприємницької діяльності.

Практичне заняття № 6

Тема 8. Правове регулювання економічної конкуренції.

Антимонопольно-конкурентне законодавство. Конкуренція у сфері господарювання. Обмеження монополізму в економіці. Природні монополії. Зловживання монопольним становищем на ринку. Дискримінація суб'єктів господарювання. Недобросовісна конкуренція. Неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання. Створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції. Досягнення неправомірних переваг у конкуренції. Неправомірне збирання, розголошення та використання відомостей, що є комерційною таємницею. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію. Правила професійної етики у конкуренції. Державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства.

Практичне заняття № 7

Тема 9. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.

Способи захисту прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності. Форми захисту прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності. Нотаріальний захист прав та інтересів підприємців. Судовий захист прав суб'єктів підприємницької діяльності. Вирішення спорів між суб'єктами підприємницької діяльності третейськими судами.

Практичне заняття № 8

Тема 10. Правове регулювання окремих сфер підприємництва.

Правове регулювання виробничої підприємницької діяльності: змістова характеристика виробничого підприємництва; виробничий процес та виробничий цикл підприємства; інноваційне підприємництво. Правове регулювання підприємництва у сфері торгівлі та посередництва: поняття, сутність та принципи торговельного підприємництва та посередництва; методи та критерії вибору видів підприємницької діяльності в сфері торгівлі; специфіка підприємництва щодо здійснення торгівлі окремими товарами. Правове регулювання міжнародного підприємництва: сутність та характеристика міжнародного підприємництва; розвиток та форми міжнародної підприємницької діяльності; глобалізація міжнародного підприємництва. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємництва: зовнішньоекономічні договори (контракти); захист державою прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Практичне заняття № 9

8. Структура навчальної дисципліни

а) для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практ. занят.	лаб. анят	інд. работ.	самост. работ.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ПРАВОВІ НОРМИ ТА ІНСТИТУТИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПРАВА В УКРАЇНІ						
Тема 1. Поняття, система та норми підприємницького права.	7	2	-	-	-	5
Тема 2. Джерела підприємницького права.	9	2	2	-	-	5
Тема 3. Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності.	11	2	4	-	-	5
Тема 4. Легітимація та припинення діяльності суб'єктів підприємництва.	9	2	2	-	-	5
Тема 5. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.	7	2	-	-	-	5
Тема 6. Господарські договори у підприємницькій діяльності.	9	2	2	-	-	5
Тема 7. Відповідальність за правопорушення у сфері підприємництва.	10	2	2	-	-	6
Тема 8. Правове регулювання економічної конкуренції.	10	2	2	-	-	6
Тема 9. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.	10	2	2	-	-	6
Тема 10. Правове регулювання окремих сфер підприємництва.	8	-	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	90	18	18	-	-	54
Усього годин	90	18	18	-	-	54

б) для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практ. занят.	лаб. анят	інд. работ.	самост. работ.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ПРАВОВІ НОРМИ ТА ІНСТИТУТИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПРАВА В УКРАЇНІ						
Тема 1. Поняття, система та норми підприємницького права.	8	-	-	-	-	8
Тема 2. Джерела підприємницького права.	10	2		-	-	8
Тема 3. Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності.	10	-	2	-	-	8
Тема 4. Легітимація та припинення діяльності суб'єктів підприємництва.	8	-	-	-	-	8
Тема 5. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.	8	-	-	-	-	8
Тема 6. Господарські договори у підприємницькій діяльності.	10	-	2	-	-	8
Тема 7. Відповідальність за правопорушення у сфері підприємництва.	10	2	-	-	-	8
Тема 8. Правове регулювання економічної конкуренції.	8	-	-	-	-	8
Тема 9. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.	10	2	-	-	-	8
Тема 10. Правове регулювання окремих сфер підприємництва.	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	90	6	4	-	-	80
Усього годин	90	6	4	-	-	80

в) для дистанційної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практ. занят.	лаб. анят	інд. работ.	самост. работ.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ПРАВОВІ НОРМИ ТА ІНСТИТУТИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПРАВА В УКРАЇНІ						
Тема 1. Поняття, система та норми підприємницького права.	9	-	-	-	-	9
Тема 2. Джерела підприємницького права.	9	-	-	-	-	9
Тема 3. Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності.	9	-	-	-	-	9

Тема 4. Легітимація та припинення діяльності суб'єктів підприємництва.	9	-	-	-	-	9
Тема 5. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.	9	-	-	-	-	9
Тема 6. Господарські договори у підприємницькій діяльності.	9	-	-	-	-	9
Тема 7. Відповідальність за правопорушення у сфері підприємництва.	9	-	-	-	-	9
Тема 8. Правове регулювання економічної конкуренції.	9	-	-	-	-	9
Тема 9. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.	9	-	-	-	-	9
Тема 10. Правове регулювання окремих сфер підприємництва.	9	-	-	-	-	9
Разом за змістовим модулем 1	90	-	-	-	-	90
Усього годин	90	-	-	-	-	90

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин		
		для денної форми	для заочної форми	для дистанційної форми
	Семінарські заняття не передбачені			

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин		
		для денної форми	для заочної форми	для дистанційної форми
1	Тема. Джерела підприємницького права. 1. Система джерел підприємницького права. 2. Конституція України та кодекси України як джерела підприємницького права. 3. Міжнародні договори та правові звичаї – важливі джерела підприємницького права України. 4. Закони України та підзаконні нормативно-правові акти як джерела підприємницького права. 5. Джерела регулювання підприємницьких відносин, що не входять до системи підприємницького законодавства.	2	-	-

2, 3	Тема. Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності. 1. Правовий статус фізичної особи у сфері підприємництва. 2. Законодавчі обмеження права фізичної особи на зайняття підприємництвом. 3. Поняття, ознаки та види підприємств за законодавством України. Порядок створення підприємств. 4. Види та зміст установчих документів підприємств. Організаційна структура підприємства. 5. Правовий статус окремих видів підприємств – суб'єктів підприємницької діяльності: державне унітарне підприємство; комунальне унітарне підприємство; підприємства колективної власності; підприємства приватної власності. 6. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України. 7. Порядок створення та функціонування господарських товариств різних видів. 8. Особливості змісту установчих документів господарських товариств. 9. Організаційно-правові форми об'єднань підприємств.	4	2	-
4	Тема. Легітимація та припинення діяльності суб'єктів підприємництва. 1. Поняття та стадії легітимації суб'єкта підприємницької діяльності. Правове значення і зміст державної реєстрації суб'єктів підприємництва. 2. Ліцензування підприємницької діяльності. Дозвільні процедури у сфері підприємництва. 3. Порядок створення суб'єктів підприємницької діяльності. Порядок державної реєстрації фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності. 4. Порядок реєстрації юридичних осіб. Взяття на облік суб'єктів підприємницької діяльності в державних органах та установах. Порядок внесення змін до установчих документів юридичних осіб. 5. Державна реєстрація змін до відомостей про фізичну особу - підприємця. Поняття та види припинення суб'єктів підприємництва. 6. Порядок ліквідації та реорганізації суб'єктів підприємництва. Порядок ліквідації фізичної особи – підприємця.	2	-	-

5	Тема. Господарські договори у підприємницькій діяльності. 1. Поняття господарського зобов'язання та господарського договору. Ознаки господарських договорів та види договорів у сфері підприємницької діяльності. 2. Загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання. Істотні умови господарського договору. 3. Зміст та форма господарських договорів. 4. Порядок укладання, зміни та розірвання господарських договорів. 5. Особливості укладання попередніх договорів. Особливості укладання господарських договорів за державним замовленням. 6. Особливості укладання господарських договорів на біржах, ярмарках та публічних торгах. Порядок зміни та розірвання господарських договорів.	2	2	-
6	Тема. Відповідальність за правопорушення у сфері підприємництва. 1. Поняття, види та форми юридичної відповідальності в підприємницькому праві. 2. Договірна відповідальність, відшкодування збитків. Підстави звільнення від відповідальності в договірних правовідносинах. 3. Господарсько-правова відповідальність у сфері підприємницької діяльності. 4. Адміністративна відповідальність у сфері підприємницької діяльності. 5. Кримінальна відповідальність у сфері підприємницької діяльності.	2	-	-
7	Тема. Правове регулювання економічної конкуренції. 1. Антимонопольно-конкурентне законодавство. Конкуренція у сфері господарювання. Обмеження монополізму в економіці. 2. Природні монополії. Зловживання монопольним становищем на ринку. 3. Дискримінація суб'єктів господарювання. Недобросовісна конкуренція. 4. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію. Правила професійної етики у конкуренції. 5. Державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства.	2	-	-

8	Тема. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності. 1. Способи захисту прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності. 2. Форми захисту прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності. 3. Нотаріальний захист прав та інтересів підприємців. 4. Судовий захист прав суб'єктів підприємницької діяльності. 5. Вирішення спорів між суб'єктами підприємницької діяльності третейськими судами.	2	-	-
9	Тема. Правове регулювання окремих сфер підприємництва. 1. Правове регулювання виробничої підприємницької діяльності: змістова характеристика виробничого підприємництва; виробничий процес та виробничий цикл підприємства; інноваційне підприємництво. 2. Правове регулювання підприємництва у сфері торгівлі та посередництва: поняття, сутність та принципи торговельного підприємництва та посередництва; методи та критерії вибору видів підприємницької діяльності в сфері торгівлі; специфіка підприємництва щодо здійснення торгівлі окремими товарами. 3. Правове регулювання міжнародного підприємництва: сутність та характеристика міжнародного підприємництва; розвиток та форми міжнародної підприємницької діяльності; глобалізація міжнародного підприємництва. 4. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємництва: зовнішньоекономічні договори (контракти); захист державою прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.	2	-	-
	Усього	18	4	-

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин		
		для денної форми	для заочної форми	для дистанційної форми
	Лабораторні заняття не передбачені			

12. Самостійна робота

Самостійна робота є однією з форм організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для як найповнішої реалізації творчих можливостей здобувачів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Основними видами завдань для самостійного опрацювання є: опрацювання лекційного матеріалу; підготовка до практичних занять; опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни; підготовка до виконання поточної контрольної роботи (тестування); відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри); виконання контрольних робіт (для дистанційної форми навчання), підготовка до складання диференційованого заліку за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин		
		для денної форми	для заочної форми	для дистанційної форми
1.	Тема 1. Поняття, система та норми підприємницького права.	5	8	9
2.	Тема 2. Джерела підприємницького права.	5	8	9
3.	Тема 3. Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності.	5	8	9
4.	Тема 4. Легітимація та припинення діяльності суб'єктів підприємництва.	5	8	9
5.	Тема 5. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.	5	8	9
6.	Тема 6. Господарські договори у підприємницькій діяльності.	5	8	9
7.	Тема 7. Відповідальність за правопорушення у сфері підприємництва.	6	8	9
8.	Тема 8. Правове регулювання економічної конкуренції.	6	8	9
9.	Тема 9. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.	6	8	9
10.	Тема 10. Правове регулювання окремих сфер підприємництва.	6	8	9
	Разом	54	80	90

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні і наочні використовуються під час лекцій, практичних занять, індивідуальних та групових консультацій.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація.

Під час проведення практичних занять застосовуються наочні спостереження та словесні бесіди: вступні, поточні, репродуктивні, евристичні, підсумкові; здобувачами виконуються практичні завдання: розрахункові, тестові.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують здобувачі а) для денної форми навчання

Нарахування балів* з навчальної дисципліни «Підприємницьке право» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем										
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	
	Практичне заняття										
	-	1	2	3	4	-	5	6	7	8	9
Опитування	-	3	3	3	-	3	3	3	3	3	3
Тестування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання практичних завдань	-	2	2	2	-	2	2	2	2	2	2
Виконання завдань самостійної роботи	6	1	1	1	6	1	1	1	1	1	1
Всього за темами	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Диференційований залік	30										
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100										

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
3	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
0-6	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($10 \times 0,6 = 6$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

б) для заочної форми навчання**Нарахування балів* з навчальної дисципліни «Підприємницьке право» за видами робіт для здобувачів заочної форми навчання**

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10
	Практичне заняття									
	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-
Опитування	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-
Тестування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання практичних завдань	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-

Виконання завдань самостійної роботи	6	6	1	6	6	1	6	6	6	6
Всього за темами	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Диференційований залік	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
3	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
0-6	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($10 \times 0,6 = 6$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

в) для дистанційної форми навчання

Схема нарахування балів* дистанційної форми навчання з навчальної дисципліни
«Підприємницьке право» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10
Самостійна робота (тестування)	10					10				
Виконання контрольної роботи	25					25				
Всього за темами	70									
Диференційний залік	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольних робіт

Бали	Критерії оцінювання
21-25	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.
16-20	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) з незначними неточностями.
11-25	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) правильна.
	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) з незначними неточностями.
5-9	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 30% потрібної інформації) із помилками.
0-5	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 15% потрібної інформації) із суттєвими помилками.
	Відповідь відсутня.

Шкала та критерії оцінювання виконання самостійної роботи

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
Тестування	0-10	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,5 \times 20 = 10$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
за результатами складання диференційованого заліку**

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 30 = 30$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено від 70 до 100 балів (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

– робота на практичних заняттях (усні відповіді на заняттях, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів у випадку диференційованого заліку) допускається до підсумкового контролю з дисципліни. На підставі результатів поточного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка»

17. Методичне забезпечення

1. Глібко С.В., Трегубенко Г.П. Господарське право: навчальний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання / С.В. Глібко, Г.П. Трегубенко/ за заг. ред. С.В. Глібко. – Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2023. – 237 с. (Бібліотека Національного університету імені Юрія Кондратюка).
2. Глібко С.В. Методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Підприємницьке право» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 18 с. (Бібліотека Національного університету імені Юрія Кондратюка).

18. Рекомендована література

Базова

1. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: Навчальний П75 посібник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.]; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. 280 с.
2. Швидка Т.І. Господарське право в схемах і таблицях : навч. посіб. / Т.І. Швидка; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 5-те вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2022. 186 с.
3. Тетарчук І.В. Господарське право України [текст] : Навчальний посібник для підготовки до іспитів / 2-ге вид. перероблене та доповнене / - К. : «Центр учбової літератури», 2022. 216 с.
4. Господарське право: навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання) / Подцерковний О. П., Добровольська В. В., Зятіна Д. В., Будурова Г. М. – Одеса : НУ «ОЮА», 2021. 166 с.
5. Деревянко Б. В. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. — Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 314 с.
6. Корнєєв Ю.В. Підприємницьке право України. Навчальний посібник : ООО «Видавництво «Центр навчальної літератури», 2020. 120 с.

Допоміжна

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року № 254к/96–ВР. Редакція від 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436–IV. Редакція від 08.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
3. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 № 1798–XII. Редакція від 04.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
4. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 № 2597–VIII. Редакція від 29.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435–IV. Редакція від 05.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#top> (дата звернення: 25.08.2024).

6. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576–XII. Редакція від 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
7. Про акціонерні товариства: Закон України від 27 липня 2022 року № 2465-IX. Редакція від 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#top> (дата звернення: 25.08.2024).
8. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222–VIII. Редакція від 23.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
9. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 № 3659–XII. Редакція від 02.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
10. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755–IV. Редакція від 03.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>. (дата звернення: 25.08.2024).
11. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210–III. Редакція від 22.06.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
12. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 № 236/96–ВР. Редакція від 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
13. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 № 270/96–ВР. Редакція від 02.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-вр#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
14. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959–XII. Редакція від 04.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>. (дата звернення: 25.08.2024).
15. Про фінансовий лізинг: Закон України від 4 лютого 2021 року № 1201-IX. Редакція від 11.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>. (дата звернення: 25.08.2024).
16. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 № 1701–IV. Редакція від 01.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
17. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 № 4002–XII. Редакція від 15.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
18. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023–XII. Редакція від 19.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
19. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 № 4618–VI. Редакція від 03.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text> (дата звернення: 25.08.2024).
20. Про природні монополії: Закон України від 20.04.2000 № 1682-III. Редакція від 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text> (дата звернення: 25.08.2024).

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: : <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3457>
2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 25.08.2024).
3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.08.2024).

4. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua> (дата звернення: 25.08.2024).
5. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 25.08.2024).
6. Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/ (дата звернення: 25.08.2024).
7. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/> (дата звернення: 25.08.2024).
8. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/> (дата звернення: 25.08.2024).
9. Офіційний веб-портал Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/> (дата звернення: 25.08.2024).
10. Офіційний веб-портал Рахункової палати. URL: <http://rp.gov.ua/home/> (дата звернення: 25.08.2024).
11. Офіційний веб-портал Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/> (дата звернення: 25.08.2024).
12. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua> (дата звернення: 25.08.2024).
13. Офіційний веб-портал Національного банку України. URL: <https://portal.bank.gov.ua/>
14. Офіційний веб-портал Антимонопольного комітету України. URL: <https://amcu.gov.ua/> (дата звернення: 25.08.2024).
15. Офіційний веб-портал Господарського суду Полтавської області. URL: <https://pl.arbitr.gov.ua/sud5018/> (дата звернення: 25.08.2024).